

Monumentnummer*: 522997

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21
F 033 421 77 99
E info@cultureelerfgoed.nl

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 22 april 2002
Kadaster deel/nr: 82963/189

Monumentnaam**

Kinderhuis Villandry

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Nijmegen	Nijmegen	Gelderland

<i>Straat*</i>	<i>Nr*</i>	<i>Toev.*</i>	<i>Postcode*</i>	<i>Woonplaats*</i>	<i>Situering</i>	<i>Locatie</i>
Bosweg	160		6523 NN	Nijmegen		Groenewoud

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kad. object*</i>	<i>Appartement</i>	<i>Grondperceel</i>
Hatert	I			731

Rijksmonumentomschrijving**

Inleiding

Het KINDERHERSTELLINGSOORD VILLANDRY werd in 1926-1931 gebouwd voor kinderen van het Spoorweg- en Trampersoneel in opdracht van de vereniging "Villandry" door de Hilversumse architect E. Verschuyf en is thans in gebruik als psychotherapeutisch centrum. Het ontwerp van Verschuyf vertoont in de sobere baksteenbouwtrant, de markante kapvormen en de grote stalen raampartijen kenmerken van de Interbellum-architectuur. Tevens vertoont het ontwerp invloeden van de prairie stijl van F.L. Wright zoals een onregelmatige plattegrond met centrale ruimte in een horizontaal bouwlichaam, het zich naar buiten openen van de ruimte, de grote dakoverstekken, de horizontale vensterstroken en de integratie van het gebouw in het landschap door het plaatsen van lagere bouwvolumes om het hoge, centrale gedeelte. De lokalen en speelruimten zijn zoveel mogelijk aan de zuidzijde gesitueerd, terwijl de hoofdingang, de gangen, het trappenhuis en de dienstruimten aan de noordzijde liggen. In het interieur creëerde Verschuyf een voor kinderen zo aangenaam mogelijke omgeving d.m.v. lage vensters en het gebruik van lichte en primaire kleuren. De grote tuinkamer wordt van de hal afgeschermd door kleurige glas-in-loodramen, waarin kinderen centraal staan.

Het kinderherstellingsoord wordt omgeven door een parkachtige tuin en is gelegen in een bosachtig gebied in de

wijk Groenewoud.

Omschrijving Het KINDERHERSTELLINGSOORD heeft een langgerekte windmolenplattegrond, een kelder, één à twee bouwlagen en een zolder onder een groot, samengesteld overstekend schilddak met rode verbeterde Hollandse pannen. Het centrale gedeelte van het dak is een tentdak met een glazen top, via welke de daglichttoetreding van de centrale ruimte in de tweede bouwlaag geschiedt. De dakschilden zijn voorzien van brede dakkapellen met meerdere klappramen of 4-ruits draairamen en zeer ruim overstekende houten bakgoten. Aan de achterzijde bevindt zich in de hoek tussen twee dakschilden een hoge vierkante schoorsteen. Het gebouw is opgetrokken uit gele baksteen op een trasraam van donkere baksteen en gemetseld in Vlaams verband. Alle gevels zijn asymmetrisch ingedeeld en voorzien van veelal gekoppelde deuren en vensters of vensterstroken met veelruits stalen ramen en lekdorpels van terracotta tegels. De vensters van de tweede bouwlaag zijn direct onder de goot geplaatst.

De VOORGEVEL is samengesteld uit verspringende één- en tweelaags bouwvolumes. Links bevindt zich onder het grote overstek van het centrale tentdak een overdekt terras met gekoppelde dubbele stalen tuindeuren en ramen, een vloer van rode tegels en een muurtje waarop een met witte tegels beklede omlopende bloembak is gemetseld.

De vooruitspringende middenpartij heeft een grote driezijdige erker met veelruits stalen ramen. Boven het platte erkerdak bevindt zich een smalle strook bovenlichten.

Rechts van het centrale gedeelte bevindt zich nog een kleiner uitspringende bouwvolume met zadeldak.

De RECHTER ZIJGEVEL is zeer smal en éénlaags, heeft een uitbouw met een zadeldak en een deur en is voor het overige blind uitgevoerd.

De LINKER ZIJGEVEL is veel breder, heeft een groot vooruitspringend bouwvolume en is voorzien van vensterstroken in de eerste en de tweede bouwlaag.

De driemaal verspringende ACHTERGEVEL is, afgezien van de éénlaags uitbouw uiterst rechts, tweelaags. Rechts van het midden bevindt zich de hoofdingang onder een dakoverstek dat rust op een betonnen kubus, die zich bevindt op een overhoeks geplaatste brede muurdam van donkere baksteen. Het portiek heeft een rechterwand met verticale crèmekleurige tegels en een vloer met rode tegels. De houten deur heeft drie verticaal geplaatste ruiten en links een vierkant zijlicht met 4-ruits stalen raam. De vensters en vensterstroken in de eerste bouwlaag worden aan de bovenzijde afgesloten door een smalle doorlopende betonnen band.

Het INTERIEUR verkeert voor een deel in oorspronkelijke staat. De indeling is grotendeels bewaard gebleven. Om de centrale hal liggen de verschillende ruimten en het trappenhuis gegroepeerd. Door de glas-in-loodramen in de muur tussen de hal en de tuinkamer, de vensters in het trappenhuis, dat in open verbinding staat met de hal en de gang in de oostvleugel ontvangt de hal daglicht. De centrale ruimte in de eerste bouwlaag boven de hal ontvangt licht via het plafond, dat gedeeltelijk uit glaspanelen is samengesteld en via een brede houten schacht daglicht krijgt van de glazen piramidevormige lichtkoepel. De hal en de gangen zijn voorzien van betegelde lambrizingen van fel gele en blauwe tegels. Het trappenhuis heeft een houten bordestrap met twee armen. De trap heeft een houten leuning met dwars geplaatste planken en een trappaal met eenvoudige geometrische motieven. De muur tussen de hal en de tuinkamer heeft in het midden een deur, die aan weerszijden wordt geflankeerd door liggende vensters met veelruits ramen, gevuld met glas-in-lood. De voorstelling is deels figuratief en deels abstract. Links is een knielend meisje dat bloemen verzorgt afgebeeld en rechts zit een knielende jongen die blokken opstapelt. Boven de kinderen

zijn in glas-in-lood resp. de woorden 'KINDERHUIS' en 'VILLANDRY' aangebracht. In het hele gebouw zijn paneeldeuren met vlakke omlijstingen bewaard gebleven.

Waardering

KINDERHERSTELLINGSOORD VILLANDRY uit 1926-1931 van E. Verschuyf.

- Van architectuurhistorische waarde als een goed en vrij gaaf voorbeeld van een kindertehuis in een stijl die invloeden vertoont van de Interbellum-architectuur en de prairiestijl van F.L. Wright. Het tehuis is van belang vanwege de hoogwaardige esthetische kwaliteiten van het ontwerp zoals de ingenieuze plattegrond, de markante hoofdvorm en de bijzondere detaillering en het materiaalgebruik.
- Van stedenbouwkundige waarde vanwege de fraaie ligging in een parkachtige tuin.
- Van cultuurhistorische waarde als bijzondere uitdrukking van een wetenschappelijke ontwikkeling nl. nieuwe medische en pedagogische inzichten, waarbij het belang van licht, lucht en ruimte en een kindvriendelijke omgeving voorop stonden.

Hoofdcategorie

Cultuur, gezondheid en wetenschap

Subcategorie

Gezondheidszorg

Functie

Herstellingsoord